

Zorg voor vitale kernen!

Daarom alle aandacht voor een aantrekkelijke woon- en leefomgeving.

GEMEENTEPROGRAMMA 2010-2014

INHOUDSOPGAVE

Verantwoording	3
Inleiding	4
Deel 1. Gemeentelijke ontwikkelingen	6
Deel 2. Respectvolle samenleving, sterke gemeenten	7
Deel 3. Uitwerking per beleidsterrein	9
1. Leefbaarheid en veiligheid	9
1.1 Gemeentelijk veiligheidsbeleid	
1.2 Leefbaarheid in dorp en buurt	
1.3 Publieke ruimte	
2. Gezinnen, jongeren, ouderen en generatiebeleid	12
2.1 Gezinnen	
2.2 Jongeren	
2.3 Ouderen	
2.4 Generatiebeleid	
3. Onderwijs	14
3.1 Kwalitatief goed onderwijs	
3.2 Decentralisatie onderwijshuisvesting	
3.3 Brede school	
4. Participatie zorg en sociaal beleid	15
4.1 Participatie en WMO	
4.2 Gezondheidsbeleid	
4.3 Gehandicapten	
4.4 Bestrijding sociaal isolement	
5. Vrijwilligers, sport, cultuur en integratie	18
5.1 Vrijwilligers	
5.2 Kerken en levensbeschouwelijke organisaties	
5.3 Sport	
5.4 Erfgoed, kunst, cultuur en media	
6. Ruimtelijke ordening en wonen	20
6.1 Ruimtelijke ordening	
6.2 Wonen voor iedereen	
6.3 Welstand	
7. Het landelijk gebied	23
7.1 Voorzieningen, scholen en vervoer	
7.2 Wonen	
7.3 Landbouw en vitaal landelijk gebied	
7.4 Dorpsraden	
8. Economische ontwikkeling, arbeidsmarkt en werkgelegenheid	25
8.1 Economische ontwikkeling	
8.2 Werkgelegenheid en arbeidsmarkt	
9. Milieu, water, verkeer en vervoer	27
9.1 Milieu, duurzaamheid en klimaatbeleid	
9.2 Afval	
9.3 Water	
9.4 Verkeer en vervoer	
9.5 Parkeren	

VERANTWOORDING

Bij de opstelling van dit verkiezingsprogramma is met name gebruik gemaakt van de handreiking van het landelijke CDA en teruggekeken naar het programma voor de periode 2006 – 2010. De actuele Nederlekse ontwikkelingen en positie hebben hierin uiteraard een plaats gekregen.

Evenals bij het vorige verkiezingsprogramma is bij de indeling geen aansluiting gezocht bij de indeling van de programmabegroting van de gemeente. Deze kan immers van jaar tot jaar verschillen en heeft op dit moment ook niet de meest voor de hand liggende beleidsmatige indeling.

De programmacommissie dankt iedereen die aan de totstandkoming van dit programma heeft bijgedragen.

C. Barnhoorn
M.H. de Heer
A.H. Langerak

Gemeente én gemeenschap

De gemeente is de bestuurslaag die het dichtst bij mensen staat. Gemeenten hebben een belangrijke taak bij *het ondersteunen* en *beschermen* van de lokale gemeenschap als geheel en gemeenschappen van mensen zoals het gezin, de school, de kerk en tal van organisaties, maar ook de straat of de buurt.

In de wisselwerking tussen de gemeenschap(en) en het openbaar bestuur zoekt de christen-democratie de kracht van de gemeente. Een gemeente die bruist van (maatschappelijke) energie, met een actief verenigingsleven, een gezond bedrijfsleven en onderlinge betrokkenheid van burgers. Zo'n gemeente kent een bestuur dat daarop inspeelt. De samenleving met haar eigen kracht staat voorop, het gemeentebestuur speelt daar op in.

Dat vraagt... verantwoordelijke gemeenschappen

Christen-democraten realiseren zich dat burgers en organisaties nodig zijn om de gemeente op te bouwen en in stand te houden. Het CDA kiest voor *een samenleving waarin op grond van gedeelde waarden en normen iedereen telt*.

Een samenleving is geen optelsom van individuen die vooral op zichzelf gericht zijn. Het CDA zet zich er voor in, dat burgers hun verantwoordelijkheid waar kunnen maken. Uit respect voor de verantwoordelijke burgers en hun organisaties moet het gemeentebestuur op grond van het algemeen belang een open en duidelijke afweging maken en een besluit nemen. Dat betekent dat de burgers en organisaties gevraagd mag worden verantwoordelijk te willen zijn en verantwoordelijkheid te willen nemen en verder te kijken dan het eigen erf.

Dat vraagt... verantwoordelijke burgers

Voor de christen-democratie staat de mens centraal. Ieder mens telt, omdat elk individu uniek is. Menselijke waarden als persoonlijke integriteit en waardigheid, respect, geluk, zorg voor en trouw aan elkaar, veiligheid en geborgenheid, staan voorop. De christen-democratie doet een appèl op de mens, die verantwoordelijkheid toekomt én die hij of zij dient te nemen voor zichzelf en voor de medemens.

Dat vraagt.. samenwerking

Samenwerking tussen gemeente en burgers, instellingen en verenigingen, maar ook tussen gemeente en andere overheden. Vraagstukken hebben ook steeds meer een grensoverschrijdend karakter. Samenwerking is ook als gevolg van schaalvoordelen en beschikbare deskundigheid steeds meer geboden.

Dat vraagt... een betrouwbaar gemeentebestuur

In een levende gemeente zijn verschillende spelers. Zij moeten zich aan spelregels houden. Voor de gemeente betekent dit dat zij als overheid betrouwbaar en voorspelbaar moet zijn in haar gedrag. Burgers, ondernemers, maatschappelijke organisaties en instellingen moeten ervan op aan kunnen dat het beleid van de gemeente, gemaakte afspraken of gewekte verwachtingen niet zomaar veranderd worden. Een betrouwbare overheid betekent ook dat in de openbaarheid verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde beleid, op tijd, transparant en treffend.

De uitdaging voor het CDA

Behalve dat het CDA de waarden van onze democratische rechtsstaat belangrijk vindt, geldt als samenbindend element dat de christen-democratie de Bijbelse boodschap als grondslag en inspiratiebron hanteert bij het zoeken naar antwoorden op maatschappelijke vraagstukken van vandaag en morgen.

Het is de uitdaging voor christen-democratische gemeentebestuurders hiermee om te gaan. Zij durven hun inspiratie uit te dragen. Zij zijn herkenbaar en zichtbaar, voor de eigen achterban en in de gemeente.

Het CDA

Het CDA is een moderne christen-democratische volkspartij. Voor het CDA staat de gemeenschap centraal. De betrokkenheid van mensen bij hun gemeente, het gezin, de school, de wijk, het bedrijf, de vereniging: dat is het ware draagvlak van de gemeente. De christen-democratie onttrekt zich daarmee aan het versleten links-rechts-schema. Het CDA heeft een geheel eigen plaats in de Nederlandse politiek: sociaal op sociaal-economisch gebied, degelijk als het gaat om geld, vasthoudend en appellerend op het terrein van normen en waarden.

Inspiratiebron

Het CDA is een brede volkspartij, geworteld in alle lagen van de samenleving. Daarom biedt het plaats aan veel verschillende mensen. Ons bindt, naast geloof in democratische waarden, de Bijbelse boodschap als grondslag en inspiratiebron bij het zoeken naar oplossingen voor hedendaagse problemen. Het gaat daarbij steeds om mensen. Menselijk geluk, waardigheid, veiligheid, zorg voor elkaar, respect, gemeenschapszin; dat zijn de constanten.

Uitgangspunten

1. Gerechtigheid (Bijbelse en publieke gerechtigheid met oog voor belang sociaal en economisch zwakkeren).
2. Solidariteit (Boodschap aan elkaar hebben, over grenzen heen).
3. Gespreide verantwoordelijkheid (ontplooiing individuen en maatschappelijke verbanden).
4. Rentmeesterschap (Zorgvuldig omgaan met onze omgeving).

Politiek géén doel op zich

Het CDA wil een degelijke en betrouwbare politieke beweging zijn, die nieuwe wegen inslaat waar altijd vaste waarden aan ten grondslag liggen. Politiek is voor het CDA geen doel op zich, maar een manier om zaken in de samenleving voor elkaar te krijgen. Het CDA heeft duidelijke standpunten over de toekomst, maar die dwingen we niet af. Besluiten die op steun in de gemeente kunnen rekenen, zijn duurzamer dan die met een krappe basis. Daarom vinden we samenwerken zo belangrijk.

GEMEENTELIJKE ONTWIKKELINGEN

Bevolkingsdaling

Demografische prognoses wijzen uit dat de groei van de Nederlandse bevolking aan het afvlakken is. Er bestaan wel duidelijke regionale verschillen. De daling van het aantal inwoners gaat sneller dan de afname van het aantal huishoudens.

Bevolkingskrimp mag de gemeente niet “overvallen”. Tijdig inzien van de beleidsmatige en financiële consequenties is noodzakelijk. Scenario’s zullen moeten worden ontwikkeld om een antwoord te geven op de gevolgen. Regionale afstemming is daarbij een vereiste.

Verstopte woningmarkt vlottrekken.

De stagnatie heeft verschillende oorzaken. Vraag en aanbod moeten nog beter op elkaar worden afgestemd. Maatregelen kunnen worden genomen die gericht zijn op inkomensgroepen. Bijvoorbeeld voor mensen met een laag inkomen samen met de woningcorporatie huurkoop- of sociale koopconstructies ontwikkelen. De keuzevrijheid van (toekomstige) kopers en huurders vergroten waardoor aanbod beter aansluit bij woonvoorkeuren. Daarnaast de woningproductie meer afstemmen op de toekomstige samenstelling van de bevolking.

WMO

De komende jaren zullen de gevolgen van de vergrijzing meer en meer zichtbaar worden. Dat betekent dat gemeenten wellicht steeds meer geld zullen moeten toelagen op de uitvoering van de WMO. Dit vraagt scherp zicht op de effecten voor de individuele burgers. Wanneer alle taakvelden zijn ingevoerd moet de WMO fungeren als algemene participatiewet.

Duurzaamheid en klimaatbeleid

Een schoon en duurzaam leefmilieu (lucht, water, bodem, flora en fauna) is essentieel. Gedragsverandering, andere prioriteiten en bijstelling van beleid is noodzakelijk in het belang van ons leefmilieu en het klimaat. Gemeenten kunnen hieraan bijdragen door het nemen en stimuleren van energie-besparende maatregelen, “schoon-rijden”, hergebruik van afvalstoffen en maatregelen in het kader van waterkwaliteit en –kwantiteit.

RESPECTVOLLE SAMENLEVING, STERKE GEMEENTE

Respectvolle samenleving

Mensen willen meer respect. Respect op straat, respect tussen mensen onderling, maar ook met respect behandeld worden in een winkel, bij een loket, door telemarketingbureaus. Het gemeentebestuur kan dit niet opleggen. Het moet uit de samenleving zelf komen en dat begint bij gezin en familie, bij de opvoeding.

Een sterke gemeente gaat met respect om met de verschillende belangen in de samenleving. Bestuurders, ambtenaren, politiemensen, brandweerlieden enz. hebben recht op een respectvolle bejegening. Het uitgangspunt rentmeesterschap drukt ook het respect van mensen voor de levende natuur uit.

Sterke gemeente

Goed openbaar bestuur vraagt om een sterke gemeente die in staat is de eigen beleidsagenda te bepalen. Een sterke gemeente legt aan de gemeenschap verantwoording af "waar de gemeente staat". Een sterke gemeente is betrouwbaar, gedogen past daar niet bij. Voor gemeentebestuurders zijn de volgende kenmerken van belang: integer, verantwoordelijk, betrouwbaar, inspirerend, betrokken en gezaghebbend.

Gebiedsgericht werken

Het CDA legt een grote verantwoordelijkheid bij de samenleving. De gemeente moet open staan voor ideeën, opvattingen en wensen vanuit de dorpskernen.

De gemeente voert een actief dorpsradenbeleid. Zij stelt jaarlijks aan de dorpsraden een bedrag beschikbaar voor het vergroten van de leefbaarheid.

Gemeentelijke dienstverlening

De gemeente is geen gewone leverancier van diensten. De burger kan voor sommige diensten niet om de gemeente heen. Daarom moet de dienstverlening optimaal zijn. Het CDA dat inwoners en bedrijven bij één loket met alle vragen terecht kunnen en de elektronische dienstverlening wordt uitgebreid.

Intergemeentelijke samenwerking

Nederlek is geen eiland, maakt deel uit van en functioneert in een regionale omgeving. Intergemeentelijke samenwerking is geen teken van zwakte. Samenwerking tussen gemeenten is de keuze van gemeenten zelf. Intergemeentelijke samenwerking op vrijwillige basis werkt als dit voor deelnemende gemeenten voordelen oplevert.

Gemeentelijke herindeling

De voorkeur gaat uit naar zelfstandigheid in combinatie met een gedegen samenwerking met de overige K5 gemeenten. Nederlek kan echter niet als enige gemeente in de Krimpenerwaard zelfstandig blijven.

De keuze voor zelfstandig blijven van de gemeente, samenwerken met andere gemeenten of fusie met een of meer gemeenten zal zo mogelijk in 2010 nadrukkelijk worden getoetst aan een aantal criteria, zoals:

- democratische legitimatie;
- bijdrage aan de bestuurskracht;
- opgaven waar gemeente en regio voor staan;
- dienstverlening aan inwoners, instellingen, bedrijven enz.;
- behoudt van de regie over de besluitvorming;
- doelmatigheid en doeltreffendheid.

Wanneer dit resulteert in een gemeentelijke herindeling neemt de gemeente in elk geval maatregelen om betrokkenheid, participatie en de dienstverlening dichtbij de burger te waarborgen en de afstand tussen bestuur en burgers niet groter te laten worden.

Gemeentefinanciën

De begroting moet transparant zijn. De beoogde effecten van het beleid moeten daarbij duidelijk zijn geformuleerd en voorzien van prestatie-indicatoren

De begroting moet solide dekkend zijn voor meerjarige uitgaven zodat dit niet afhankelijk is van incidentele mee- en tegenvallers.

Gemeentelijke heffingen en rechten zijn in principe kostendekkend.

UITWERKING PER BELEIDSTERREIN

1. Leefbaarheid en veiligheid

Je veilig voelen in je woon-, werk- en leefomgeving is essentieel. De gemeente heeft een belangrijke taak als regisseur in de veiligheidsketen. Veiligheidsbeleid krijgt vorm in samenwerking met burgers, politie en justitie, scholen, (horeca)ondernemers, winkeliers, woningcorporaties en verenigingen etc.

De zorg voor veiligheid van burgers en effectieve bestrijding van criminaliteit is een kerntaak van de overheid.

Het verdwijnen van de sociale samenhang en het afnemende 'buurtgevoel' nemen evenzeer een belangrijke plaats in bij het ontstaan van gevoelens van onveiligheid. Daarnaast is er het gegeven dat het gezag van politie en justitie is afgenomen doordat de waarden en normen niet meer gedeeld worden.

Dit alles betekent dat er een blijvende behoefte is aan een duidelijk veiligheidsbeleid.

1.1. Gemeentelijk veiligheidsbeleid

Het veiligheidsbeleid vereist een gemeente die haar gezag gebruikt, stimuleert en ondersteunt. Het CDA is van mening dat de gemeente in het veiligheidsbeleid drie taken heeft.

1. Overlast bestrijden en tegengaan. De taak van de gemeente is de openbare orde in samenwerking met politie en justitie te handhaven. De burgemeester dient hierover in het driehoeksoverleg afspraken te maken en daarover te rapporteren. Waar nodig draagt de gemeenteraad wensen aan die opgenomen worden in de planvorming bij de politie.

2. Preventie. Het beleid is erop gericht criminaliteit en overlast niet alleen tegen te gaan, maar liever nog te voorkomen. Dat gebeurt door voorlichting en samenwerking met ouders, scholen, bedrijven en maatschappelijke instellingen.

Om ouders zonnodig te ondersteunen bij de opvoeding van kinderen is een laagdrempelig steunpunt voor opvoedingsondersteuning noodzakelijk. De gemeente stelt geld beschikbaar voor een brede normen- en waardendiscussie. Hierin wordt betrokken meer aandacht voor levensbeschouwelijk- i.c. godsdienstonderwijs op de openbare scholen.

Ook fysieke maatregelen kunnen noodzakelijk zijn, zoals camerabeveiliging en afspraken met horeca-exploitanten.

3. Participatie en het (weer) vormgeven van de eigen verantwoordelijkheid van burgers en groepen burgers. De participatie van de burgers kan op velerlei manieren vorm krijgen, zowel op het gebied van de voorbereiding als ook in de uitvoering. Respect voor elkaar moet een gedeeld begrip worden.

Het CDA vindt dat de volgende thema's een hoofdrol spelen in het veiligheidsbeleid:

a. Veiligheid in geborgenheid

Mensen moeten in geborgenheid kunnen leven, zowel in de thuissituatie als in de publieke ruimte. Reizigers in het openbaar vervoer moeten zich op hun gemak kunnen voelen, scholieren, onderwijspersoneel en winkeliers moeten zich veilig weten. De gemeente dient, met andere woorden, een gemeenschap te zijn waarin iedereen zich veilig *voelt* en veilig *is*. Naast meer regulier toezicht is het CDA voorstander van het gebruik van cameratoezicht, indien dit aantoonbaar noodzakelijk is om bepaalde openbare gebieden veiliger te maken. De *privacy* van individuen mag in de visie van het CDA uiteindelijk geen beletsel zijn.

Het veiligheidsgevoel krijgt een stimulans door meer politie en andere toezichthouders op straat, door particuliere beveiliging in winkels en op bedrijventerreinen, door toezicht in het openbaarvervoer, door conciërges op scholen.

b. Sociale samenhang

Het CDA vindt het stimuleren en/of terugbrengen van sociale samenhang in de dorpen en buurten van groot belang. Een afnemend 'buurtgevoel' kan leiden tot een gevoel van sociale onveiligheid. Het CDA staat daarom voor een harde aanpak van overlast en criminaliteit die de veiligheid en leefbaarheid aantasten.

Jongeren verdienen in het veiligheidsbeleid speciale aandacht. De gemeente bevordert de samenwerking tussen instellingen die problemen signaleren en instellingen die deze problemen kunnen aanpakken, waaronder de politie, het welzijnswerk, ambulante jeugdhulpverlening, de GGD, huisartsen, leerplicht- en kwalificatieambtenaren.

c. Eigen verantwoordelijkheid

Mensen moeten zelf meedoen om hun eigen en de publieke veiligheid te verbeteren. Daarom wordt het gebruik van mogelijkheden om zelf criminaliteit te voorkomen, gestimuleerd, bijvoorbeeld door Burgernet en keurmerken (zoals het Politiekeurmerk Veilig Wonen).

Doordat de politie zich steeds meer terugtrekt op haar kerntaken dient de gemeente de ontstane leemte op te vullen door het aanstellen van b.o.a.'s (bijzondere opsporingsambtenaren). Maar ook burgers kunnen hier een rol spelen. Zij dienen vaker op verantwoorde manier op te treden bij onmaatschappelijk gedrag van medeburgers.

d. Fysieke veiligheid

Een goed fysiek veiligheidsbeleid is noodzakelijk. Adequate brand- en milieuvergunningen en het toezicht daarop zijn belangrijk. Het CDA is van mening dat risicovolle bedrijven niet in woongebieden thuishoren. Gemeenten dienen hun rampenplannen op orde te hebben. Verder moeten gemeenten zich voorbereiden op invoering van de Wet op de veiligheidsregio's. De verplichte digitalisering van geo-informatie in 2011 biedt gemeenten de mogelijkheid snel de relevante informatie van objecten voorhanden te hebben in crisis- en rampsituaties.

1.2. Leefbaarheid in dorp en buurt

Het CDA vindt dat burgers op wijkniveau moeten worden betrokken bij de veiligheid en leefbaarheid van hun omgeving. De gemeente moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van de omgeving in orde is (schoon en heel) en dient snel op klachten te reageren. In overleg met de bewoners worden periodiek de problemen in een wijk geïnventariseerd. Dit resulteert vervolgens in een plan waarin prioriteiten en activiteiten of taken staan. Ook initiatieven zoals vrijwillig buurttoezicht/buurtpreventie en gezamenlijke opruimacties kunnen de gezamenlijke betrokkenheid bij de wijk of het dorp vergroten.

1.3 Publieke ruimte

Gezorgd wordt voor goed onderhoud van de publieke ruimte. Regelmatig wordt een wijk- of buurtschouw gehouden. Ook wijkgericht werken is een goede manier om dichtbij en op vraag van de burger bezig te zijn met inrichting en onderhoud van de openbare ruimte. Een verloederde publieke ruimte kan gevoelens van onveiligheid oproepen. De kwaliteit van de publieke ruimte gaat velen ter harte. Mensen ergeren zich bijvoorbeeld aan het bekladden van gebouwen met graffiti of aan hondenpoep op straat. Overlast door hondenpoep moet worden bestreden met voldoende uitlaatplaatsen, het plaatsen van automaten met hondenpoepzakjes en meer afvalbakken. Bij de (her)inrichting van straten en pleinen dient er aandacht te zijn voor het gebruik van duurzame voorzieningen. Er wordt rekening gehouden met de wensen en behoeften van kinderen, ouderen en gehandicapten. Dus aan een levensloopbestendige en aanpasbare openbare ruimte. Om overlast bij onderhoudswerken te beperken worden opdrachten aangescherpt t.a.v. tijdsduur en werkwijze. Verder vindt het CDA het nodig dat de gemeente de algemene onderhoudsnorm regelmatig opnieuw bekijkt en waar nodig bijstelt. Verloedering en vervuiling moeten worden tegengegaan.

Het groen moet goed onderhouden worden en waar mogelijk worden uitgebreid. Net zoals bij de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte, is het van belang om burgers te betrekken bij onderhoud van groen in hun woonomgeving. Bij planning en onderhoud van de groenvoorzieningen vormt de sociale veiligheid een vast onderdeel. De gemeente neemt initiatieven voor het realiseren van en het verwijzen naar openbare toiletten.

Wij kiezen voor:

- 1. Het toezicht in en op de openbare ruimte wordt verbeterd. Overlast moet worden tegengegaan. Er wordt meer daadwerkelijk handhavend opgetreden waar dat nodig is.*
- 2. De gemeente stelt daarvoor o.a. een bijzondere opsporingsambtenaar (boa) aan.*
- 3. De sociale samenhang en geborgenheid in de dorpen en buurten wordt gestimuleerd.*
- 4. Wijken en buurten worden betrokken bij het onderhoud van de publieke ruimte.*
- 5. Opdrachten voor het onderhoud van wegen en straten worden in tijd en werkwijze aangescherpt ter vermindering van de overlast.*
- 6. De gemeente neemt initiatieven voor het realiseren van en het verwijzen naar openbare toiletten.*

2. Gezinnen, jongeren, ouderen en generatiebeleid

2.1. Gezinnen

Het CDA vindt familie en gezinsleven van groot belang. In gezins- en familieverband groeien kinderen op. Door opvoeding wordt kinderen en jongeren geleerd met regels en verantwoordelijkheden om te gaan. Het is een feit dat het overgrote deel van de ouders er in slaagt om aan steeds hogere eisen en verwachtingen te voldoen als het gaat om opvoeding van kinderen.

Gezinsondersteuning

Er zijn helaas ook ouders die de aan hen gestelde verwachtingen niet waarmaken. De gemeente heeft in de visie van het CDA een taak ouders/opvoeders te ondersteunen en stimuleren bij hun opvoedende taken. Het CDA steunt het functioneren van het gezin door goede scholingsmogelijkheden, goede opvang en ondersteuning te bieden. Het CDA wil dat de gemeente stimuleert dat er een laagdrempelige ouderschapskursus wordt aangeboden voor aanstaande ouders. Signalen die erop (kunnen) wijzen dat het met kinderen of jongeren niet goed gaat, moeten serieus worden opgepakt. Niet wachten tot het fout gaat, maar proactief handelen vergroot de kans om beschadiging of ontsporing te voorkomen. Gemeentelijke regie op de gehele keten van jeugd- en gezinsbeleid blijft noodzakelijk.

Centrum voor jeugd en gezin

Uiterlijk in 2011 moet er een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) zijn. Een laagdrempelige voorziening waar ouders en opvoeders gemakkelijk naar toe kunnen met vragen over het opvoeden van kinderen. Het is de taak van gemeenten de samenwerking tussen betrokken instanties op te zetten. Daarnaast krijgt het gemeentebestuur doorzettingsmacht om 'achter de voordeur' in te grijpen als ernstige problemen in gezinnen

2.2 Jongeren

Met de meeste jongeren gaat het goed. Deze jongeren moet de gemeente actief betrekken bij ontwikkelingen en er dient op hun behoeften te worden ingespeeld. Het CDA pleit voor het instellen van een jongerenplatform of -raad, waarbij met jongeren afspraken over betrokkenheid bij beleid en specifieke voorzieningen voor de jeugd.

Naast opvoedingsondersteuning is het belangrijk dat de gemeente in samenwerking met haar partners een aanvullende rol neemt bij de beïnvloeding van de leefstijl van jongeren. Verenigingen kunnen een belangrijke rol in het jeugdbeleid spelen. De gemeente gaat in gesprek met de verenigingen om meer jongeren met sport en cultuur in aanraking te laten komen. Belangrijk is te wijzen op de risico's van overmatig alcoholgebruik, ongezonde voeding, drugsgebruik, gokverslaving enz.

Een belangrijk onderdeel van het preventieve jongerenbeleid is de 'vroegtijdige signalering'. De hoofdrol is hier weggelegd voor het gezin als belangrijkste plaats voor de overdracht van waarden en normen. Daarnaast hebben de scholen een belangrijke taak bij het voorkomen en signaleren van problemen.

2.3 Ouderen

Dankzij gestegen welvaart en toegenomen kwaliteit van de gezondheidszorg leven mensen langer. Lang niet iedere oudere vraagt zorg. Met veel ouderen gaat het goed als gevolg van een hoger opleidingsniveau en een betere inkomenspositie. Zij laten van zich horen en komen voor zichzelf op. In de praktijk van alledag blijkt een grote verbondenheid tussen deze ouderen en hun (klein)kinderen te bestaan. Het is belangrijk dat de gemeente de voorwaarden schept die nodig zijn om de verbindingen tussen generaties te laten functioneren.

Zo stimuleert de gemeente dat er levensloopbestendig gebouwd wordt. Het is ook van belang bij nieuwbouw rekening te houden met de steeds groter wordende behoefte aan seniorenwoningen. Zij moeten zoveel mogelijk in de buurt van (winkel)voorzieningen worden gebouwd. De gemeente doet onderzoek naar de haalbaarheid van een openbare lift in beide kernen van dijk naar winkelniveau.

De gemeente moet oog hebben voor een groep ouderen die behoort tot de kwetsbaren in de samenleving. Voor deze groep is bijzondere aandacht nodig.

De gemeente dient veel met ouderen te communiceren, ook om de kwaliteit van het beleid van bijvoorbeeld WMO en woon- en zorgvoorzieningen te bewaken. De gemeente ondersteunt activiteiten voor ouderen, bijv. om door vroegtijdige signalering problemen bij ouderen en vereenzaming tegen te gaan. De gemeente stimuleert periodieke huisbezoeken aan 75-plussers. Daarnaast draagt de gemeente er zorg voor dat voorzieningen zowel fysiek als financieel toegankelijk blijven voor alle ouderen.

Naast het verstrekken van voorzieningen is mantelzorg een belangrijk middel om tegemoet te komen aan de hulpvraag van ouderen. Het CDA pleit voor voldoende middelen voor een steunpunt mantelzorg, waar vraag, informatie en advies bij elkaar komen.

2.4 Generatiebeleid

In de vitale lokale samenleving die het CDA voor ogen staat, is sprake van respect en ontmoeting tussen generaties, tussen oud en jong. Ouderen hebben levenservaring en hebben maatschappelijke ontwikkelingen aan zich zien voltrekken die de moeite waard kunnen zijn te delen met jongeren. Omgekeerd, kunnen intensievere contacten tussen generaties bijdragen aan meer invoelingsvermogen van ouderen voor wat jongeren beweegt en bezighoudt. (Onderwijs)programma's of evenementen die zijn gericht op binding en ontmoeting tussen generaties verdienen ondersteuning door de gemeente.

Wij kiezen voor:

- 7. De gemeente biedt in samenwerking met het CJG ouderschaps cursussen aan voor (aanstaande) ouders.*
- 8. Het CJG is laagdrempelig en voorkomen moet worden dat ze uitgroeit tot een bureaucratische organisatie.*
- 9. De gemeente moet jongeren actief betrekken bij ontwikkelingen in de gemeente. Op hun behoeften dient te worden ingespeeld.*
- 10. De gemeente stimuleert dat er levensloopbestendig gebouwd wordt. De gemeente doet onderzoek naar de haalbaarheid van een openbare lift in beide kernen van dijk naar winkelniveau.*
- 11. De gemeente stimuleert periodieke huisbezoeken om de risico's op vereenzaming en verwaarlozing van 75-plussers te monitoren.*
- 12. De gemeente ondersteunt initiatieven gericht op binding en ontmoeting tussen generaties.*

3.1 Kwalitatief goed onderwijs

Opgroeïende kinderen moeten de kans krijgen hun talenten te ontwikkelen en te benutten. Kinderen en jongeren hebben recht op kwalitatief goed onderwijs. Scholen moeten voldoen aan kwaliteitseisen. Gemeentelijk onderwijsbeleid is geen solo-activiteit van de gemeente. Het is beleid op lokaal niveau waarbij verschillende partners vanuit hun eigen verantwoordelijkheid betrokken zijn.

Het CDA hecht belang aan een goede opvoeding van kinderen. Ouders zijn daar primair verantwoordelijk voor; het gezin vormt de basis. Opvoeding en onderwijs liggen in elkaars verlengde. Het CDA hecht daarom aan het bijzonder onderwijs en hecht ook grote waarde aan de betrokkenheid van ouders bij de school, zowel in schoolbesturen als bij leerprojecten. Schoolverzuim heeft soms een directe relatie met de gezinssituatie. Ouders en verzorgers dienen op hun verantwoordelijkheid te worden aangesproken. Leerplichtbeleid en het voorkomen van voortijdige uitval vormen een integraal onderdeel van het achterstandenbeleid. Hoewel de gemeente toezicht houdt op de uitvoering van de Leerplichtwet, ligt de eerste verantwoordelijkheid bij scholen en ouders.

3.2 Decentralisatie onderwijshuisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van zowel het openbaar als het bijzonder basis- en voortgezet onderwijs. Zij heeft een zorgplicht. Knelpunt is dat de rijksbijdragen veelal niet voldoende zijn. Vanwege het belang van een passende onderwijshuisvesting put de gemeente uit andere middelen om daarin te voorzien. Bij de verdeling van deze middelen is het CDA voorstander van open overleg met de schoolbesturen om te komen tot lokale afspraken over de financiering van investeringen in de huisvesting en de instroom van leerlingen van buiten de gemeente. De hoge investeringen in schoolgebouwen noodzaken tot een effectief gebruik. Meervoudig of multifunctioneel gebruik wordt gestimuleerd.

3.3 Brede school

Als er combinaties van functies (zoals kinderopvang, sport, open schoolpleinen, zorg) mogelijk zijn – bijvoorbeeld in brede scholen – wil het CDA dat stimuleren. Uitgangspunt blijft dat een school wel een school blijft en dat kinderen goede ontwikkelingskansen worden geboden. Het aanbieden van andere voorzieningen kan daarbij van groot belang zijn. Als in een brede school verschillende scholen samenwerken, dan hecht het CDA er waarde aan dat scholen hun eigen identiteit kunnen behouden.

Wij kiezen voor:

13. *Ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten moeten verder worden teruggedrongen.*
14. *Een brede school kan uitgroeien tot een basisvoorziening waarin ook voor- en naschoolse opvang, peuterspeelzaal en kinderopvang een plek hebben. Bij samenwerking van verschillende richtingen blijft de eigen identiteit behouden.*
15. *Bij de verdeling van middelen is het CDA voorstander van open overleg met de schoolbesturen om te komen tot lokale afspraken over de financiering van investeringen in de huisvesting en de instroom van leerlingen van buiten de gemeente.*
16. *Multifunctioneel gebruik van schoolgebouwen wordt gestimuleerd.*

4.1 Participatie en WMO

Op 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) in werking getreden. Deze wet geeft gemeenten de taak te zorgen voor een samenhangend pakket van diensten en voorzieningen, zodat iedereen kan participeren in de lokale samenleving. Mensen komen in de visie van het CDA het meest tot hun recht in hun relaties met anderen, en het participatiebeleid moet daarop gericht zijn. Gemeenten zijn op grond van de WMO verantwoordelijk voor:

1. de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten;
2. preventieve ondersteuning bij opgroeien en opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorg;
5. het bevorderen van participatie en zelfredzaamheid;
6. voorzieningen voor mensen met een beperking;
7. maatschappelijke opvang en vrouwenopvang;
8. het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg;
9. verslavingsbeleid.

Inwoners zijn zelfredzaam en betrokken bij hun omgeving. Wanneer dit (tijdelijk) niet kan wordt zij ondersteund bij het op een volwaardige manier kunnen deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.

Bij aanbestedingen is voor het CDA de kwaliteit van de diensten en voorzieningen leidend.

4.2 Gezondheidsbeleid

De gemeentelijke taak betreft vooral de openbare gezondheidszorg dat wordt uitgevoerd door de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD). Ook hebben de gemeente, de GGD en (en het regionale veiligheidsbestuur) taken op het gebied van het voorkomen van en optreden bij epidemieën, crises en rampen met risico's voor de volksgezondheid.

Het CDA vindt dat gemeenten actief beleid moet voeren op preventie en vroegsignalering van alcoholgebruik onder minderjarigen (*zie hoofdstuk 2*). Ook in de bestrijding van overlast, moet de gemeente duidelijke grenzen stellen en optreden.

Een ander gezondheidsprobleem in ons land betreft zwaarlijvigheid (obesitas), in toenemende mate ook bij jonge kinderen. Dit wordt veroorzaakt door onvoldoende bewegen en te veel en ongezond voedsel. Via het sportbeleid wordt op allerlei manier geprobeerd mensen aan het bewegen te krijgen.

De jeugdzorg wordt al jaren geconfronteerd met knelpunten, tekorten en wachtlijsten die soms leiden tot schrijnende situaties. Allerlei bureaucratische procedures liggen hieraan ten grondslag. Het CDA vindt dit niet acceptabel. Ieder kind in problemen heeft recht op tijdige jeugdzorg. Er moet een einde komen aan lange wachtlijsten en wachttijden.

4.3 Gehandicapten

Mensen met een functionele beperking of handicap verdienen ondersteuning waar dat nodig is en deze behoefte bestaat. Het CDA vindt dat gehandicapten, binnen vast te stellen grenzen, moeten kunnen beschikken over een persoonsgebonden budget zodat zij zelf de benodigde zorg kunnen inkopen. Daarnaast moet er oog zijn voor het sociale netwerk waarbinnen gehandicapten leven. Familie, vrienden, burens en kennissen vormen immers de achtervang waarop zij kunnen terugvallen als het collectieve zorgsysteem onvoldoende kan inspelen op hun specifieke, individuele zorgbehoeften.

Het gehandicaptenvervoer vraagt nauwlettende aandacht. In het kader van de besluitvorming over collectief vraagafhankelijk vervoer zal het CDA de behoeften van gehandicapten goed in de gaten houden.

Gehandicaptenbeleid is ook in het kader van de uitvoering van de WMO een aandachtspunt. Het CDA zet zich in voor het voorkomen van onnodige en voor verkorting van procedures. Steeds zal bezien worden of het binnen de balans van zorgvuldigheid en effectiviteit mogelijk is procedures te bekorten.

4.4 Bestrijding sociaal isolement

Bij de bestrijding van armoede is het van belang onderscheid te maken tussen armoede als de oorzaak van problemen en armoede als het gevolg daarvan. Voor het CDA staat voorop dat mensen redelijkerwijs van een inkomen rond moeten kunnen komen en de noodzakelijke kosten van het bestaan moeten kunnen opbrengen. Wanneer dat niet lukt zal de overheid de helpende hand moeten bieden via inkomensbeleid.

Bij armoedebeleid gaat het dus enerzijds om inkomensbeleid, anderzijds om maatschappelijke participatie en bestrijding van sociaal isolement. In het algemeen geldt dat betaald werk de beste manier is om uit armoede te ontsnappen. De gemeente heeft dus een taak mensen die aan het werk kunnen weer aan de slag te krijgen.

Financiële tegemoetkoming van de extra kosten ten gevolge van chronische ziekte of handicap is voor het CDA uitgangspunt van beleid.

Het CDA maakt zich zorgen over de maatschappelijke participatie van kinderen uit gezinnen die moeten rondkomen van een minimuminkomen.

Schuldhulpverlening

Het CDA staat voor een duidelijke visie van de gemeente op schuldhulpverlening. De gemeente moet vooral een preventief beleid voeren, gericht op het voorkomen dat mensen in problematische schuldsituaties raken. De gemeente maakt hiertoe afspraken met woningcorporaties met betrekking tot het tijdig signaleren van huurschulden.

Kwijtschelding

Het CDA is voorstander van kwijtschelding van de OZB en heffingen voor mensen met een inkomen op of rond het niveau van een bijstandsuitkering. Het toekennen van de kwijtschelding vindt plaats op basis van de wettelijk verplichte vaststelling van de individuele betalingscapaciteit.

Aan bijstandsgerechtigden zonder uitzicht op een betaalde baan en belastingplichtigen van 65 jaar en ouder die meerdere opeenvolgende jaren kwijtschelding hebben aangevraagd en gekregen, wordt geen gemeentelijke belastingaanslag meer gestuurd. Betrokkenen zijn verplicht eventuele wijzigingen in hun inkomenspositie aan de gemeente te melden. Door middel van een steekproefsgewijze controle gaat de gemeente na of dit inderdaad het geval is.

Wij kiezen voor:

- 17 Het sociale beleid is er op gericht, dat inwoners worden ondersteund bij het volwaardig deelnemen aan het maatschappelijk verkeer en zo kunnen participeren in de lokale samenleving.*
- 18 Het CDA vindt dat de gemeente meer aandacht moet hebben voor noodzakelijke aanpassingen voor een meer toegankelijke en leefbare samenleving en omgeving.*
- 19 Mantelzorgers worden in toenemende mate onmisbaar. Daarom moet de gemeente hen op goede wijze steun verlenen.*
- 20 Het gemeentelijke gezondheidsbeleid richt zich vooral op preventie en vroegsignalering van gezondheidsrisico's, ziektes en aandoeningen onder kinderen en jongeren.*
- 21 De gemeente biedt, samen met scholen, (sport)verenigingen en maatschappelijke instellingen, programma's aan die zijn gericht op een gezondere leefstijl van kinderen en jongeren.*

- 22 *Het CDA vindt dat de gemeente de regie moet nemen bij de noodzakelijke afstemming tussen jeugdgezondheidszorg, jeugdbescherming, jeugdbeleid en jeugdzorg.*
- 23 *Het CDA vindt dat er een onafhankelijke klachtenregeling moet zijn voor gehandicapten.*
- 24 *Het CDA kiest voor een gemeentelijk armoedebeleid dat activerend is voor wie nog kan werken en toereikend is voor wie dat niet meer kan. Daarbij worden de procedures zo kort mogelijk gehouden en onnodige of herhaalde informatieverstrekking voorkomen.*
- 25 *Het CDA zet zich in voor financiële tegemoetkoming van bijzondere kosten als gevolg van chronische ziekte of handicap voor mensen met een minimuminkomen.*
- 26 *Maatschappelijke participatie van kinderen in gezinnen met een minimuminkomen wordt door de gemeente financieel ondersteund.*
- 27 *Het CDA pleit voor een preventief beleid vanuit de gemeente met betrekking tot (problematische) schulden.*
- 28 *Het CDA zet zich in voor kwijtschelding van de OZB en de afvalstoffenheffing voor mensen met een minimuminkomen.*

5.1 Vrijwilligers

Verenigingen

Het CDA gelooft in een samenleving waarin mensen naar elkaar omzien en verantwoordelijkheid voor elkaar nemen. Heel praktisch ziet men dit terug daar waar mensen participeren in verenigingen. Het gemeentelijke beleid moet gericht zijn op het faciliteren van verenigingen voor zover zij een maatschappelijk doel nastreven. Het subsidiebeleid moet daarop ingericht zijn. Binnen de WMO-cliëntenraad moet dit als specifiek aandachtspunt genoemd worden in de advisering met betrekking tot het WMO beleid.

Vrijwilligers en mantelzorg

Vrijwilligers zijn de ruggengraat van onze samenleving. Veel maatschappelijk nuttige taken zouden blijven liggen als er geen mensen zouden zijn die zich onbezoldigd willen inzetten voor de medemens. Vrijwilligers moeten hierin ondersteund worden, door hen inspraak te geven in beleid, voorzieningen te bieden voor deskundigheidsbevordering en door praktische ondersteuning. Het CDA kiest voor het – al dan niet via intergemeentelijke samenwerking – opzetten van een gemeentelijke vrijwilligersbank

Vrijwilligers kunnen verder ondersteund worden via het afsluiten en financieren van een ongevallen- en WA-verzekering, bijvoorbeeld bij sportverenigingen.

Mantelzorgers zijn mensen die zorgtaken op zich hebben genomen voor een dierbare die is aangewezen op hulp en verzorging. Gemeenten kunnen zorgen voor een stuk verlichting voor deze vaak zwaarbelaste mensen. Via reguliere subsidies kunnen gemeenten het maatschappelijk werk of de openbare geestelijke gezondheidssector stimuleren specifiek beleid te voeren voor de mantelzorgers.

Het CDA vindt dat de gemeente de waardering van vrijwilligers en mantelzorgers tot uitdrukking moet laten komen door hen te ondersteunen bij hun waardevolle taak. Dit kan onder andere door gemeentelijke subsidies voor organisaties die vrijwilligers en mantelzorgers ondersteunen, door administratieve ondersteuning of door een vergoeding voor kinderopvang te bieden. Een andere mogelijkheid is dat gemeenten vrijwilligers en mantelzorgers jaarlijks in het zonnetje zetten door een speciale 'Dag voor de vrijwilliger' met tal van activiteiten te organiseren.

Maatschappelijke stage

De maatschappelijke stage is vanaf 2011 een verplicht onderdeel van het curriculum van de middelbare scholen. Gemeenten hebben een belangrijke verantwoordelijkheid gekregen om vraag en aanbod goed op elkaar af te stemmen. Voor deze makelaarsfunctie zijn middelen beschikbaar via het gemeentefonds. Het CDA wil dat gemeenten actief in gesprek gaan met scholen om daadwerkelijk werk te maken van de uitvoering van de maatschappelijke stage.

5.2 Kerken en levensbeschouwelijke organisaties

Kerken en levensbeschouwelijke organisaties vervullen een belangrijke rol bij de bewustwording van en het zoeken naar oplossingen van maatschappelijke problemen. Kerken en levensbeschouwelijke organisaties spelen een belangrijke rol bij het opvangen van vluchtelingen en bij de bestrijding van armoede. Het CDA wil dat kerken en daarmee te vergelijken instituties betrokken worden bij de uitvoering van (onderdelen van) de WMO. De gemeente moet dan ook aandacht besteden aan de vraag hoe zij deze organisaties bij sociale problemen kan betrekken. Hiertoe heeft het gemeentebestuur jaarlijks tweemaal overleg met de pastores.

5.3 Sport

Sport is meer dan recreatie en vrijetijdsbesteding. Actieve deelname aan de sport is niet alleen van groot belang voor de volksgezondheid, maar ook omdat jongeren en ouderen in teamverband (leren) optreden, regels in acht nemen en eigenwaarde opbouwen. De gemeente moet daarom de sportverenigingen zowel financieel als organisatorisch ondersteunen. Het CDA legt ten aanzien van deze ondersteuning nadrukkelijk de prioriteit bij de breedtesport. Van verenigingen mag inspanning verwacht worden als het gaat om het bevorderen van de maatschappelijke participatie van bepaalde doelgroepen, zoals jongeren, allochtonen, mensen met een laag inkomen en gehandicapten. Maar dit betekent ook dat deze doelgroepen actief met sportverenigingen in aanraking moeten worden gebracht. Het CDA vindt het belangrijk het beheer van de sportaccommodaties onder voorwaarden in handen te leggen van een particuliere organisatie.

Het CDA kiest voor het realiseren van een overdekt instructiebad bij het zwembad Schuagt ter vervanging van De Woelwater. In de polder Krimpen worden alleen vormen van extensieve recreatie gerealiseerd. De aanleg van een nieuwe ijsbaan in Lekkerkerk wordt benut om tevens andere sportvoorzieningen te realiseren (skatebaan).

5.4 Erfgoed, kunst, cultuur en media

Erfgoed

Monumentale en beeldbepalende panden zijn van grote waarde. Vaak biedt dit erfgoed een blik op het verleden met lessen voor de toekomst. De gemeenschap moet zorgvuldig en respectvol met haar erfgoed omgaan.

De zorg voor monumenten en beeldbepalende gebouwen vooral in de oude dorpskern van Lekkerkerk verdient bijzondere aandacht.

Kunst

Een bijzonder onderdeel van kunst is de amateurkunst. In het kader van het onderwijs of buitenschoolse activiteiten kunnen kinderen en jongeren zich bewust worden van hun talenten voor creatieve zaken. Dit moet verder gestimuleerd worden. Waar mensen elkaar vinden in een gezamenlijke bezigheid ontstaat onderling respect als vanzelf. Op gemeentelijk niveau is amateurkunst daarom een gewaardeerd onderdeel dat ondersteuning niet alleen nodig heeft, maar ook verdient.

Het in stand houden van culturele voorzieningen is ook een taak voor de gemeente. Daarbij gaat het om het instandhouden van een breed aanbod, een goede toegankelijkheid en kwaliteit. Bovendien vinden veel mensen in deze jachtige tijd een stukje zingeving voor het leven. Ondersteuning van de amateurkunst vindt het CDA dan ook van groot belang wegens de directe participatie van een groot aantal mensen. Zoals bij de plaatselijke muziekverenigingen met hun muziekscholen, de toneelvereniging, de bibliotheken, koren, enzovoorts.

Media

De lokale en regionale media hebben een belangrijke functie. Niet alleen als maatschappelijk fenomeen, maar zeker ook vanuit de democratische gedachte. Media voorzien in informatie en betrekken daardoor mensen bij de politiek. Vrolek verdient gemeentelijke steun.

Wij kiezen voor:

29. *De gemeente biedt financiële, administratieve en bestuurlijke ondersteuning aan (organisaties van) vrijwilligers en mantelzorgers.*
30. *De gemeente brengt vraag en aanbod van maatschappelijke stageplekken bij elkaar door afspraken te maken tussen de scholen, maatschappelijke en zorgorganisaties en het bedrijfsleven.*

31. *Het gemeentebestuur heeft tenminste tweemaal per jaar overleg met pastores over uitvoering WMO en sociaal maatschappelijke problemen in de gemeente.*
32. *Het gemeentelijke beleid is gericht op het instandhouden, stimuleren en ondersteunen van sportvoorzieningen. Dit kan door het beheer onder voorwaarden in handen te geven van een particuliere organisatie.*
33. *Bij het zwembad Schuagt wordt een overdekt instructiebad gerealiseerd ter vervanging van De Woelwater.*
34. *In de polder Krimpen worden alleen vormen van extensieve recreatie gerealiseerd.*
35. *De aanleg van een nieuwe ijsbaan in Lekkerkerk wordt benut om tevens andere sportvoorzieningen te realiseren (skatebaan).*
36. *Ondersteuning van de amateurkunst vindt het CDA van groot belang wegens de directe participatie van een groot aantal mensen. Subsidies zijn van groot belang en mogen niet steeds als sluitpost van het gemeentelijke begrotingsbeleid gelden.*
37. *Het CDA pleit voor bijzondere aandacht voor het behoud en herstel van monumenten en beeldbepalende gebouwen. Voornamelijk verdienen de oude dorpskernen aandacht ook van de inrichting van het openbaar gebied.*

6.1 Ruimtelijke ordening

De inrichting van de publieke ruimte raakt ons allen. Het gaat om het scheppen van een zo goed mogelijk evenwicht tussen wonen, werken en recreëren, tussen economische en ecologische functies. Ruimtelijke ordening is een middel en geen doel. Het is een belangrijk instrument om leefbaarheid in gemeenten in stand te houden en te bevorderen.

Voor het CDA zijn ten aanzien van de ruimtelijke ordening twee uitgangspunten leidend: gespreide verantwoordelijkheid en rentmeesterschap. Bij bestuurlijke oplossingen is er sprake van een duidelijke relatie tussen deze uitgangspunten. Het eerste uitgangspunt is dat van een heldere verdeling van bestuurlijke verantwoordelijkheden. Het CDA vindt dat de gemeente als eerste aan zet is bij de ruimtelijke inrichting van de directe leef- en woonomgeving van inwoners. Het tweede uitgangspunt, rentmeesterschap, heeft te maken met het feit dat het bij ruimtelijke ordening gaat om keuzes voor de lange termijn. Dat betekent dat bestuurders zich ervan bewust moeten zijn dat de inrichting van de openbare ruimte ook gevolgen heeft voor de komende generaties. Daarom is het van belang burgers, maatschappelijke organisaties en ondernemers zoveel mogelijk te betrekken bij deze keuzes.

Demografische ontwikkelingen (zie *Deel I*) hebben verstrekkende gevolgen voor onder meer de ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. Wat is het antwoord op ontgroening, vergrijzing en gezinsverdunding? Proberen we daar toch bevolkingsgroei te stimuleren door nieuwbouw of durven we het juist aan bestaande woningen te verkleinen of zelfs te slopen? Blijven we, gelet op het groeiende aantal alleenstaanden of tweepersoonshuishoudens zonder kindwens, toch vooral gezinswoningen bouwen? Vragen waar gemeenten een passend antwoord op moeten geven. Uiteenlopende demografische ontwikkelingen vragen om lokaal maatwerk, binnen regionale afspraken.

Het CDA kiest daarom voor een neerwaartse bijstelling van de doelstellingen van de Structuurvisie 2015. Het aantal te bouwen woningen moet jaarlijks in kleine aantallen en in projecten die elkaar niet beconcurreren. Het centrum van Krimpen aan de Lek moet uit een oogpunt van een aantrekkelijker centrum bij voorrang worden ontwikkeld.

6.2 Wonen voor iedereen

Wonen is een eerste levensbehoefte. Helaas is de woningmarkt voor veel mensen minder toegankelijk en betaalbaar dan het CDA zou willen. De huur- en de koopsector lijken (bijna) op slot te zitten. Woningen, zowel bestaande als nieuwe, zijn dikwijls onbetaalbaar geworden voor starters terwijl anderzijds sprake is van een (toekomstig) dalende bevolking als gevolg van ontgroening, vergrijzing.

Het CDA staat een actief doelgroepenbeleid voor als het gaat om woningbouw voor starters en senioren. Beide groepen komen moeilijk aan een kwalitatief goede en betaalbare woning. Als er genoeg goede woningen voor senioren worden gebouwd, kan doorstroming op gang komen die ruimte biedt aan starters. De gemeente treft gerichte maatregelen voor doelgroepen, zoals het stimuleren van startersleningen en het geven van begeleiding en advies.

Het CDA vindt dat kopers en huurders meer zeggenschap en keuzemogelijkheden moeten krijgen bij nieuwbouw. De gemeenten kunnen hierbij gebruik maken van de mogelijkheden die de nWRO biedt. Architecten en ontwikkelaars denken te veel *voor* en te weinig *met* de toekomstige gebruikers. Het CDA is er voorstander van om in gemeenten weer Gebruikers Advies Commissies in te stellen die met praktische en gebruikersogen naar nieuwe bouwplannen kijken. Vormen van (individueel en collectief) particulier opdrachtgeverschap verdienen ondersteuning door de gemeente.

Het CDA blijft woningcorporaties aanspreken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te investeren in woningen en omgeving. Renovatie en sloop van woningen vinden plaats op basis van afspraken tussen gemeente en woningcorporaties. Ook over de aan- en verkoop

van corporatiewoningen maakt de gemeente afspraken met woningcorporaties met oog op de strategische kernvoorraad huurwoningen.

De gemeente moet optreden het kraken van leegstaande woningen e.d. De gemeente kan leegstaande woningen, bedrijfspanden e.d. aankopen en een nieuwe bestemming geven, bijvoorbeeld voor jongeren, starters en zorggroepen.

De gemeente treedt op tegen illegale verhuur en onveiligheid. De gemeente spreekt particulieren en ondernemers aan op hun verantwoordelijkheid voor beheer, onderhoud en veiligheid. De gemeente voert een actief beleid verloedering van panden en hun omgeving. Te denken is aan het IHC-gebouw in Krimpen aan de Lek en de dorps- en winkelcentra.

6.2 Welstand

De bebouwde omgeving heeft een grote invloed op de mens. Daarbij gaat het niet alleen om de bebouwing zelf, maar ook om de inrichting tot in details toe, de inbedding in het groen en de vormgeving van het stratenpatroon. De welstand dient dan ook een gemeentelijke prioriteit te zijn bij alle ruimtelijke ingrepen.

Het CDA ondersteunt een helder welstandsbeleid via de welstandscriteria die zijn vastgelegd in de welstandsnota.

Bij de voorgenomen herziening van bestemmingsplannen of bij andere plannen die van invloed zijn op de leefomgeving van burgers, worden burgers in een vroeg stadium gevraagd om hun mening en ideeën.

Wij kiezen voor:

38. Het ruimtelijke ordeningsbeleid dient te worden afgestemd op de demografische prognoses voor de gemeente. Daarom moeten de doelstellingen van de Structuurvisie 2015 neerwaarts worden bijgesteld.
39. *Het centrum van Krimpen aan de Lek moet bij voorrang worden ontwikkeld.*
40. *Het aantal te bouwen woningen moet jaarlijks in kleine aantallen en in projecten die elkaar niet beconcurreren.*
41. *Een actief doelgroepenbeleid voor woningbouw voor starters en senioren. De gemeente stimuleert kleinschalige woonvormen voor ouderen en andere woon/zorginitiatieven, zoals "mantelzorgwoningen".*
42. *(Toekomstige) eigenaren en huurders van woningen moeten meer invloed krijgen bij nieuwbouw.*
43. *Verloedering van de publieke ruimte wordt tegengegaan. Burgers, eigenaren en gebruikers worden hierbij betrokken en hierop aangesproken. Te denken is aan het IHC-gebouw in Krimpen aan de Lek en de dorps- en winkelcentra. De gemeente kan leegstaande panden aankopen en een nieuwe bestemming geven.*

7. Het landelijk gebied

De agrarische sector is nog altijd van grote invloed op het grondgebruik en beeldbepalend voor een groot deel van het landschap. De ontwikkeling in de agrarische sector vraagt ook aandacht voor nieuwe kansen, zoals in recreatie en groene diensten, door combinaties met agrarische bedrijvigheid. De inzet is een vitaal platteland in stand te houden, om te leven, te werken en te genieten. De agrariërs zijn onmisbaar om het gebied open te houden en te onderhouden.

7.1 Voorzieningen, scholen en vervoer

Fysiek en sociaal isolement van mensen als gevolg van ontoereikende en moeilijk bereikbare voorzieningen is niet aanvaardbaar. Het CDA zet zich daarom in voor een voorzieningenniveau dat zo dicht mogelijk bij mensen ligt en zoveel mogelijk aansluit bij de lokale gemeenschap. Dat wil zeggen dat winkels, scholen, een dependance van het postkantoor, een verzorgingshuis, openbaar vervoer en werkgelegenheid binnen redelijk bereik zijn (concept van het “complete dorp”). Ook aanrijtijden van bijvoorbeeld brandweer en ambulance moeten binnen aanvaardbare normen vallen.

Bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen hoeft overigens niet te betekenen dat altijd afstanden in fysieke zin overbrugd moeten worden. In toenemende mate maken elektronische en digitale hulpmiddelen het organiseren en aanbieden van voorzieningen ‘op afstand’ mogelijk. Ook via e-commerce, boodschappenservice, tafeltje-dek-je, Groene Hart Hopper en andere zakelijke dienstverlening kan tot op zekere hoogte worden voorzien in behoeften van mensen die minder mobiel zijn.

Het CDA zet zich in voor het in stand houden van (dependances van) scholen voor basisonderwijs van de bestaande richtingen in beide dorpen.

7.2 Zorg op maat

De afstand naar zorgvoorzieningen voor ouderen, huisartsen en apothekers mag niet groter worden.

Ouderen willen zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen. Oudere echt)paren of familieleden willen zo lang mogelijk voor elkaar blijven zorgen. Om dit mogelijk te maken zijn speciale voorzieningen nodig. Bij het verstrekken van hulpmiddelen etc. is de vraag van ouderen het uitgangspunt. Bij de uitvoering van de WMO moet er rekening mee gehouden worden dat dit extra eisen kan stellen.

Zorg op maat is ook nodig in dorpen. Investeren in voorzieningen (woonzorgzones) betekent investeren in leefbaarheid, sociale samenhang en gemeenschapszin. Hier ligt een belangrijke opgave voor provincies, gemeenten, woningcorporaties en zorgaanbieders.

7.3 Wonen

Nieuwbouw is van belang vanwege het draagvlak voor voorzieningen en het sociale functioneren van de lokale gemeenschap. Er moeten voldoende mogelijkheden zijn voor ouderen en jongeren om te kunnen blijven wonen in hun eigen omgeving. Daartoe heeft de gemeente in de Structuurvisie keuzes gemaakt wat de doelgroepen betreft.

Bij de ruimtelijke inrichting van de dorpen dient rekening te worden gehouden met het eigene, het karakteristieke van iedere kern.

Alternatieve woonvormen in vrijkomende gebouwen en stallen worden gestimuleerd. Afhankelijk van de ruimte die de provinciale streekplannen bieden, zet het CDA in op het optimaal gebruik maken van woningsplitsing. Het CDA geeft hierbij voorrang aan de groep starters, omdat het voor deze groep bijna onmogelijk is om in de vrije sector een eigen woning te verkrijgen.

7.4 Landbouw en vitaal landelijk gebied

De agrariër is nog steeds bij uitstek degene die het buitengebied in stand houdt.

De landbouwsector staat echter onder druk. Het ruimtelijk beleid moet er op gericht zijn om ruimte te bieden voor het ontwikkelen van andere, duurzame semi- of niet-agrarische economische activiteiten.

Landbouw, natuur en recreatie vormen de hoofdfuncties in het buitengebied. Het CDA wil de agrariër daadwerkelijk de kans geven om het buitengebied te beheren. Dit mag niet direct leiden tot netto toename van het ruimtegebruik, maar wel tot hergebruik van de bestaande agrarische ruimte. Initiatieven zoals een zorgboerderij, kinderopvang op de boerderij, een boerencamping, of een educatiebedrijf bieden nieuwe perspectieven voor agrariërs en plattelandsondernemers.

Het CDA is voorstander van verruiming van de bestemmingsmogelijkheden voor vrijkomende agrarische gebouwen, mits de bestemming en de activiteiten duurzaam zijn en passen bij het karakter van de omgeving.

Het CDA is van mening dat een agrariër niet alleen voedsel produceert, maar ook *landschap*, en wel bijzonder gewaardeerd landschap. De agrariër is degene die door levering van groene diensten zoals natuur- en landschapsbeheer, vergroten van toegankelijkheid van gronden voor recreatie en door waterbeheer een grote bijdrage kan leveren aan het landschap.

7.5 Dorpsraden

De gemeente stimuleert de oprichting van dorpsraden. Deze dorpsraden geven de gemeente gevraagd en ongevraagd advies over ontwikkelingen in het dorp en ontwikkelen ook zelf initiatieven. De dorpsraden beschikken over een beperkt budget ten behoeve van dorpseigen zaken.

Wij kiezen voor:

- 44. Het CDA blijft zich sterk maken voor een vitaal landelijk Nederlek, met een bereikbaar en toegankelijk voorzieningenniveau, dat aansluit bij de behoefte van de bewoners. Het CDA wil creatief omgaan met het onder één dak brengen van voorzieningen om het draagvlak zo groot mogelijk te maken, het stimuleren van openbaar vervoer op maat, zoals de buurtbus, het organiseren en aanbieden van voorzieningen zoals een boodschappenservice en tafeltje-dek-je en het in stand houden van scholen.*
- 45. Het CDA kiest ervoor om ook in dorpskernen mensen in staat te stellen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen. Bij de uitvoering van de WMO moet er rekening mee gehouden dat dit extra eisen kan stellen. Ter voorkoming van eenzaamheid van mensen vraagt dit om ontmoetingsfuncties.*
- 46. Nieuwbouw, passend bij het karakter van het dorp en bestemd voor natuurlijke aanwas, moet mogelijk zijn. Deze woningen zijn vooral bedoeld voor starters en senioren. Daarnaast wil het CDA, ook alternatieve woonvormen in vrijkomende gebouwen en stallen mogelijk maken en woonruimte creëren door woningsplitsing.*
- 47. De oprichting van dorpsraden in beide kernen, die beschikken over een beperkt eigen budget.*

8. Economische ontwikkeling, arbeidsmarkt en werkgelegenheid

8.1 Economische ontwikkeling

De gemeente neemt waar nodig maatregelen om te komen tot een gezond lokaal investeringsklimaat. De gemeente kan bijdragen aan goede randvoorwaarden voor economische ontwikkeling. Daarbij kan gedacht worden aan een goede gemeentelijke dienstverlening, bijvoorbeeld door instelling van een bedrijvenloket, organiseren van netwerkbijeenkomsten en het instellen van accountmanagement binnen de ambtelijke organisatie.

Economische ontwikkeling overstijgt de gemeentegrenzen. Naast een goede samenwerking en afstemming met naastliggende gemeenten, is ook intensief contact met het bedrijfsleven van groot belang. Door een onderzoek naar tevredenheid van ondernemers kan ook de mening van niet-georganiseerde ondernemers worden gepeild.

Het ontwikkelen van goede relaties met bedrijven die werkgelegenheid bieden voor lager opgeleiden, waardoor bijstandsgerechtigden een werkervaringsplaats of vaste werkplek vinden is van belang.

Het ritme van de economie

Gemeenten moeten geen blokkades opwerpen voor economische ontwikkelingen als zodanig, maar ze moeten wel getoetst worden op sociaal-maatschappelijke en ecologische effecten. Mede om grenzen te stellen aan de 24-uurs economie of zelfs om te buigen, wordt ernaar gestreefd een collectieve rustdag te handhaven. In de ogen van het CDA is de zondag hiervoor het meest geschikt.

Bedrijventerreinen

De ontwikkeling van bedrijventerreinen kan een belangrijke stimulans zijn voor de regionale economische ontwikkeling. Juist om te komen tot samenhangende en toonaangevende bedrijventerreinen is samenwerking binnen de Krimpenerwaard van groot belang. Voor bedrijventerreinen zijn de trefwoorden “schoon, heel en veilig” uitgangspunt. De gemeente stimuleert het concept van parkmanagement. Bedrijventerreinen worden eerst geherstructureerd alvorens nieuwe worden aangelegd.

Detailhandel

Wat de detailhandel betreft heeft versterking van de bestaande structuur de voorkeur. De gemeente dient terughoudend te zijn als het gaat om het vestigen van winkels op bedrijventerreinen. Het CDA kiest ervoor om de middenstand in de dorpscentra te verstevigen door o.a. een gevarieerd aanbod. De gemeente moet meer de regie voeren om met name de Burg. Roosstraat in Lekkerkerk op te waarderen en horecavestigingen niet te laten toenemen c.q. de kwaliteit te verbeteren.

8.2 Werkgelegenheid en arbeidsmarkt

Bevordering van werkgelegenheid is van groot belang. Het CDA vindt betaald werk de beste vorm van sociale zekerheid. Betaalde arbeid geeft mensen niet alleen een zelfstandig verdiend inkomen: werken biedt ook mogelijkheden tot verdere zelfontplooiing, het opdoen van sociale contacten en geeft mensen het gevoel erbij te horen in de samenleving. Langdurige werkloosheid is voor veel mensen een tragedie, omdat na verloop van tijd het inkomen daalt naar het sociaal minimum, het sociale netwerk afbrokkelt en de prikkeling tot activiteit steeds minder wordt. Uiteraard geldt dit niet voor iedereen, maar het is wel een reëel gevaar. Juist daarom wil het CDA zich inzetten voor een zo groot mogelijke uitstroom naar werk. De Wet werk en bijstand (WWB) biedt daarvoor veel aanknopingspunten, maar vereist ook door beperktere budgetten heldere keuzes.

Uitkeringsgerechtigden moeten dwingender worden toegeleid naar de arbeidsmarkt; tegenover het recht op een uitkering staat de plicht van uitkeringsontvangers om zo snel als

mogelijk uit de uitkeringssituatie te geraken door een aanbod van werk of van scholing te accepteren. Voor diegenen die niet mee kunnen in het reguliere arbeidsproces zijn de inspanningen van de gemeente en maatschappelijke organisaties gericht op andere vormen van participatie. Gemeenten moeten daarom zo veel mogelijk verbindingen gaan leggen tussen de WMO, de Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), de Wet integratie burgers (WIB) en de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB). Hierdoor kunnen zo veel mogelijk mensen participeren.

Jongeren (18-23 jaar) zijn de leeftijdsgroep die de hoogste prioriteit verdient bij werkgelegenheidsbevordering. Daarom wil het CDA dat alle jongeren die een bijstandsuitkering aanvragen direct actief aan de slag gaan in een gemeentelijk traject.

Ten aanzien van eenoudergezinnen die leven van een bijstandsuitkering, vindt het CDA dat sprake moet zijn van een goede balans tussen de ouderlijke zorgplicht voor het kind en het zich beschikbaar stellen voor de arbeidsmarkt. Voor gezinnen met kinderen is het langdurig aangewezen zijn op de bijstand extra moeilijk, juist ook voor de kinderen. Daarom vindt het CDA dat bij gezinnen met kinderen door de gemeente een extra inspanning moet worden verricht bij het bemiddelen van de ouder(s) naar werk. Voor eenoudergezinnen wordt (gedeeltelijk) ontheffing gegeven van de sollicitatieplicht.

Wij kiezen voor:

- 48. De gemeente heeft een voorwaardenscheppende rol als het gaat om het verwerven of behouden van economische activiteit. Samenwerking met de K5-gemeenten en ondernemers is daarbij vanzelfsprekend.*
- 49. Winkelgebieden en bedrijventerreinen moeten schoon, heel en veilig zijn.*
- 50. Herstructurering van bestaande winkelgebieden en bedrijfsterreinen heeft de voorkeur boven het ontwikkelen van nieuwe locaties. Daarbij vindt regionale afstemming plaats.*
- 51. De gemeente maakt afspraken met bedrijven over werk en werkervaringsplaatsen voor bijstandsgerechtigden om de uitstroom uit de bijstand te bevorderen. Jongeren hebben hierbij de voorkeur en direct aan de slag in een gemeentelijk traject.*
- 52. Het CDA hecht veel waarde aan de eerbiediging van de zondag als dag van rust, bezinning en ontmoeting en wijst daarom openstelling van winkels op zondag af.*

9.1 Milieu, duurzaamheid en klimaatbeleid

Christen-democraten zien het als een opdracht om de schepping te beheren en te bewerken en de aarde in een zo goed mogelijke staat door te geven aan de volgende generaties. Dat vereist zowel het voorkomen van nieuwe aantastingen van de schepping (preventie) als het herstellen van de schade die is aangericht.

De gemeente heeft een *voorbeeldfunctie* te vervullen op het gebied van milieuzorg. De zorg voor het milieu vraagt om inspanningen van burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties. De gemeente stimuleert hun betrokkenheid bij dit thema door hen in te schakelen bij en met hen samen te werken op het terrein van de milieuzorg. Gemeentelijk milieu- en klimaatbeleid wordt samen met bedrijven, maatschappelijke organisaties en instellingen vorm gegeven. In dat beleid ligt de nadruk op energie besparing. Denk aan lagere kosten openbare verlichting (LED-lampen), het inkoopbeleid, energiezuinige woningen, gedragsbeïnvloeding door regelgeving en subsidies enz.

9.2 Afval

Het CDA steunt her- of anders gebruiken van afval, omdat daarmee uitputting van onze aarde wordt tegengegaan. Dit heeft ook gevolgen voor het gemeentelijke afvalbeleid. Vanouds hebben gemeenten een taak ter versterking van het milieubesef van burgers en bedrijven. Die rol kan worden versterkt. Gemeenten kunnen via hun milieutoezichthoudende taak afvalstromen van burgers en bedrijven effectief beïnvloeden. De gemeente start een proef met ondergrondse inzameling van huishoudelijk afval.

Tot slot kunnen gemeenten gescheiden inzameling van huishoudelijk verder stimuleren, bijvoorbeeld door invoering van gedifferentieerde tarieven (diftar). Een schone publieke ruimte bevordert 'schoon gedrag' van burgers. Mede daarom is een actieve aanpak van zwerfafval belangrijk.

9.3 Water

Een duurzame ontwikkeling van ons land vraagt om meer ruimte voor water en meer aandacht voor water in de ruimtelijke ordening.

Het CDA onderschrijft de trits 'vasthouden, bergen, afvoeren'. Op regionaal niveau moet onderzocht worden hoe en waar (periodieke) waterberging tot stand kan komen.

Ook bij nieuwbouw dient in eerste instantie gekozen te worden voor 'vasthouden'. Dit betekent een ontkoppeling van regenwater en riool. Ook in de nieuwbouwplannen zal veel ruimte voor water moeten worden gerealiseerd.

De gemeente houdt bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen rekening met een reservering voor water en weegt die af tegen andere ruimtelijke claims.

9.4 Verkeer en vervoer

Mobiliteit is een noodzaak en is essentieel voor (de vestiging van) bedrijven en daarmee voor de werkgelegenheid. Het veroorzaakt echter ook problemen. In beginsel is mobiliteit echter een groot goed waar iedereen recht op heeft, ongeacht de plaats waar men woont. Ook mag niemand uitgesloten worden vanwege verminderde lichamelijke mobiliteit of hulpbehoefte.

Het mobiliteitsvraagstuk is een probleem waar alleen in samenwerking met andere overheden een antwoord op gevonden kan worden. De Algrbrug en de N210 blijven hierbij aandacht vragen. Het nieuw gevormde Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard dient de bij hen in beheer zijnde wegen te blijven onderhouden.

Routes waar schoolgaande kinderen veel gebruik van maken krijgen voorrang bij de planning van infrastructurele maatregelen om de veiligheid te vergroten. Inzet van ouders en vrijwilligers

ter verbetering van de verkeersveiligheid, bijvoorbeeld als verkeersbrigadier, wordt gestimuleerd. De gemeente werkt aan een sluitend en veilig systeem van fiets- en voetpaden.

9.5 Parkeren

De invulling van het parkeerbeleid zal een gebiedsgericht karakter moeten hebben, afhankelijk van de wensen en behoeften van de bewoners en gebruikers. Bij nieuwbouwplannen dient de gemeente zoveel mogelijk rekening te houden met de behoefte aan parkeerruimte voor auto's. Bij beperkte parkeerruimte dient zo nodig meer gebruik te worden gemaakt van maatregelen waardoor elke woning op redelijke afstand over tenminste één parkeerplaats beschikt. Het gemeentebestuur heeft voortdurende aandacht voor de parkeerproblematiek en treft maatregelen bij herstraatwerkzaamheden.

Wij kiezen voor:

- 53. Het CDA kiest voor een actief beleid gericht op CO₂-reductie, waardoor zo weinig mogelijk energie wordt gebruikt.*
- 54. Het gemeentelijk inkoopbeleid wordt zo snel mogelijk duurzaam. Dit wordt ook opgenomen in het opnieuw vast te stellen allesomvattend aanbestedingsbeleid.*
- 55. De gemeente bevordert het milieubesef van burgers en bedrijven ten behoeve van gescheiden inzameling, het hergebruik van afval en de duurzame verwerking van bedrijfsafval.*
- 56. Beheer en onderhoud van riolering vindt planmatig plaats.*
- 57. Afspraken met het waterschap worden gemaakt om te voldoen aan de wateropgaven. Aanleg van natuurvriendelijke oevers wordt daarbij aangegrepen.*
- 58. Voortdurende aandacht voor de verbetering van de verkeersveiligheid van woonwijken, schoolroute en fietsroutes.*
- 59. Op een betere de afwikkeling van het verkeer over de Algerabrug moet in regionaal verband worden aangedrongen.*
- 60. Een gebiedsgericht parkeerbeleid afhankelijk van de wensen en behoeften van de bewoners en gebruikers blijft de aandacht vragen.*